

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Ивковић, Нисбојша, Гордана
01.05.1996., Врање

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Англистика
Дипломирани филолог - англиста
2015.
2019.
9,02

Магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Англистика
Магистар филолог - англиста
2019.
2021.
9,71

Научна област
Наслов завршног рада

Филолошке науке, англистичка лингвистика
A Relevance-Theoretic Analysis of Potential Sources and Effects of Misunderstandings in Serbian and English Languages/Анализа могућих извора и ефеката неспоразума у српском и енглеском језику у оквиру теорије релеванције

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Стране филологије
2023.
120
10,00

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Ivković, Gordana. (2024). Many Faces of a Chatbot: The Use of Positive and Negative Politeness Strategies in Argumentative Communication with a Chatbot. <i>Folia Linguistica et Litteraria: Journal of Language and Literary Studies</i> , 49, 157–176. https://doi.org/10.31902/fl.49.2024.9 Циљ рада био је утврдити како стратегије учтивости у питањима утичу на одговоре које даје чатбот TalkAI. Анализиране су позитивне и негативне стратегије учтивости у складу са теоријом учтивости Браунове и Левинсона	M22

(Brown and Levinson 1987). Десет питања је подељено у пет група са по два питања, од којих једно илуструје позитивне, а друго негативне стратегије. Свако питање захтевало је одговор праћен аргументацијом. Показало се да четврт даје опширније одговоре сходно теми којом се питање бави, а не сходно стратегијама учтивости. Што се тиче структура аргументације, најзаступљенија је координативна аргументација, а што се тиче схема аргументације, најчешћа је каузална схема.

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Ivković, Gordana. N. (2025). The Attitudes of the Vranje Vernacular Speakers Towards the Level of Accommodation in Different Social Situations. *Наслеђе*, 60, 233–242. <https://doi.org/10.46793/NasKg2560.233I>

У раду су представљени ставови 38 говорника врањског вернакулара према прилагођавању свог говора саговорницима који говоре различитим вернакуларима и стандардним језиком у различитим ситуацијама. Резултати показују да се говорници више прилагођавају стандардном српском језику ако се ради о формалнијим околностима и вишем друштвеном статусу саговорника. Такође, истраживање је показало да испитаници говоре вернакуларом са различитом учесталошћу: често (22), увек (6), повремено (4), никад (4) или ретко (2). Поред тога, 32 испитаника верује да је потребно очувати свој вернакулар. Испитаници предлажу начине за његово очување, с тим што предлази показују да су испитаници свесни предрасуда према вернакулару.

M23

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Ivković, Gordana. N. (2025). An Overview of Interdisciplinary Approaches in Linguistics. *Philologia Mediana*, 17, 541–558. <https://doi.org/10.46630/phm.17.2025.38>

Овај прегледни рад представља интердисциплинарне приступе у лингвистици. У раду се интердисциплинарност дефинише на основу поређења са појмовима мултидисциплинарности и трансдисциплинарности. Такође, даје се кратак историјски развој интердисциплинарности у лингвистици, са поделом на развој пре и после двадесетог века. Према Норману и Мухину (Norman and Mukhin 2021), лингвистичка интердисциплинарност активно је почела да се развија у двадесетом веку. Двадесети век карактерише повезивање не само са другим друштвеним и хуманистичким наукама, већ и са природним и техничким наукама. У двадесет првом веку, наставља се развој постојећих интердисциплинарних приступа, али се у складу са развојем науке и технологија појављују и нови приступи.

M51

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Ivković, Gordana. (2025). Unlocking the Secrets of Clickbait Creation: A Relevance-Theoretic Analysis of the Chatbot-Produced Clickbait Headlines. *Facta Universitatis, Series: Linguistics and Literature*, 23(2), 201–214. <https://doi.org/10.22190/FULL250724016I>

Циљ рад био је да кроз анализу засновану на теорији релеванције (Sperber and Wilson 1995) утврди прихватљивост кликејт наслова које праве четботови TalkAI и Gemini, идентификује технике за прављење наслова и разлике између четботова. На основу исто постављених захтева за две теме, TalkAI је понудио по осам наслова за обе теме, а Gemini за једну тему осам, а за другу девет. Помоћу свих кликејт наслова може се извести импликатура да наслови обећавају да ће чланак говорити о значајним сазнањима. Наслови се ослањају на познате технике кликејт наслова, попут афективног језика, суперлатива, изражавања неизвесности и др.

M51

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Ivković, Gordana. (2024). The Speech Act of Suggestion in Online Recipes in Serbian and English Languages: A Relevance-Theoretic Approach. *Живи језици: часопис за стране језике и књижевности*, 44(1), 39–64. <https://doi.org/10.18485/zivjez.2024.44.1.2>

Рад се бави лексичким и граматичким карактеристикама говорног чина сугестије у онлајн рецептима на српском језику (15 примера) и америчком енглеском језику (14 примера). Анализа експлицитног значења и могућих импликатура заснива се на теорији релеванције (Sperber and Wilson 1995). Резултати показују да се у оба језика користе различите врсте сугестија: директне сугестије, модализоване сугестије, евалуативне сугестије, описивање искуства аутора и сугестије у складу са жељом читалаца. Само у српском језику два пута су дати императиви и једна генерализована тврдња. Свака сугестија има карактеристичне импликатуре и комуникативне ефекте који зависе од експлицитно исказаног значења, али и од текста који следи сугестију.

M53

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 5 радова, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ

Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације ДА НЕ

Кандидаткиња мср Гордана Ивковић испуњава све услове предвиђене законским и подзаконским актима, који укључују Закон о високом образовању, Статут Универзитета, Статут Факултета, Правилник о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу, Правилник о докторским академским студијама Филозофског факултета у Нишу, као и Акредитацију студијског програма ДАС страних филологија на Филозофском факултету у Нишу. Кандидаткиња мср Гордана Ивковић остварила је потребан број ЕСПБ бодова и уз пријаву теме приложила је сву потребну документацију.

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА

Име и презиме, звање Др Милица Радуловић, ванредни професор
 Ужа научна област за коју је изабран у звање Англистичка лингвистика
 Датум избора 07.11.2022.
 Установа у којој је запослен Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
 Е-пошта milica.radulovic@filfak.ni.ac.rs

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Radulović, Milica. (2024). Historical Contextualisation of the Word <i>Loyalty</i> in the Discourse of the European Parliament. <i>Vestnik of Saint Petersburg University. History</i> , 69(1), 182–196. https://doi.org/10.21638/spbu02.2024.113	M21
2	Radulović, Milica. (2022). Discourse of Loyalty, Subjecthood and Citizenship: from Medieval to Modern Practices. <i>Vestnik of Saint Petersburg University. History</i> , 67(3), 930–944. https://doi.org/10.21638/spbu02.2022.315	M21
3	Radulović, Milica. (2021). Positive Discourse Analysis and Latent Euphemisation. <i>Vestnik of Saint Petersburg University. Language and Literature</i> , 18(4), 893–909. https://doi.org/10.21638/spbu09.2021.416	M22
4	Radulović, Milica and Vladimir Ž. Jovanović. (2020). The Pragmeme of Disagreement and Its Allopracts in English and Serban Political Interview Discourse. <i>Pragmatics</i> , 30(4), 589–616. https://doi.org/10.1075/prag.19013.rad	M22
5	Radulović, Milica and Vladimir Ž. Jovanović. (2020). Irrelevance in EU, United Kingdom and Serbian Parliamentary Discourse. <i>Folia Linguistica et Litteraria</i> , 32, 215–235. DOI: 10.31902/fl.32.2020.11 https://folia.ucg.ac.me/image/32/Jovanovic_Radulovic.pdf	M23

Менторства у последње три године

Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране
1.	/		
Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета			
			<u>ДА</u> НЕ

Предложени ментор, проф. др Милица Радуловић, ванредни професор на Департману за англистику Филозофског факултета у Нишу, има неопходан број поена који је прописан чланом 13. Правилника о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу, који је донет 30.10.2023. године и ступио на снагу 09.11.2023. године, као и чланом 13. Правилника о докторским академским студијама Филозофског факултета у Нишу, усвојеном 27.09.2023. године, из научне области у оквиру које је предложена тема докторске дисертације. Проф. др Милица Радуловић учествује као наставник на студијском програму ДАС страних филологија и налази се на листи ментора на студијском програму ДАС страних филологија.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме докторске дисертације	Argumentation in Movie Reviews in the English Language/Аргументација у филмским критикама на енглеском језику
Научно поље	Друштвено-хуманистичке науке
Научна област	Филологија
Ужа научна област	Англистичка лингвистика
Научна дисциплина	Прагматика, семантика, аргументација

1. Предмет научног истраживања *(на 800 речи)*

Предмет дисертације била би анализа аргументације у филмским критикама на енглеском језику које су дате заједно са бројчано исказаним оценама на скали од 1 (један) до 10 (десет). Анализа аргументације у критикама тичала би се три филма који имају заједничку тему, а припадају различитим жанровима. Филмови су *Cars* (2006), *Ford v Ferrari* (2019) и *F1: The Movie* (2025) и баве се темом аутомобилских трка. Први филм припада анимираном жанру, други филм припада жанру документарне драме (докудраме), док трећи филм припада акционом жанру. Филмске критике би биле преузете са интерактивне дигиталне платформе *Internet Movie Database (IMDb.com)*. На поменутој платформи критике имају бројчано исказану оцену, наслов и саму критику. Анализа аргументације би

се заснивала на когнитивном и комуникативном принципу теорије релеванције (енг. *relevance theory*) Спербера и Вилсонове (Sperber and Wilson 1995). У овој дисертацији би се такође анализирали начини на које теорија релеванције и теорија аргументације објашњавају појам *релевантности*.

Што се тиче извора података, сајт *IMDb.com* пружа информације о серијама, филмовима, глумцима и члановима филмских екипа (Lewis 2025). Поред тога, функција овог сајта је и интерактивна и друштвена јер пружа могућност да, кроз оцењивање и критиковање филмова и серија, јавност буде укључена у његово функционисање (Otterbacher 2018: 531–532). Стога, овај сајт представља подесан извор података и подесан инструмент за ову дисертацију. Фокус би била оптимизација релеванције у аргументацији на основу релевантне лексице. Ово значи да се испитују речи које се спецификују и начини на које се спецификује значење тих речи, као и начини на основу којих се изводе експликатуре и могуће импликатуре у филмским критикама као врсти писаног језика у дигиталном простору. Као што је већ наведено, на сајту *IMDb.com* користи се скала од 1 (један), као најниже оцено, до 10 (десет) као највише оцено. Корпус дисертације чинила би релевантна лексика у 300 (триста) филмских критика на енглеском језику, које су дате уз бројчано исказане оцено, и то, по 100 (сто) за сваки филм, тј. по 10 (десет) за сваку оценоу на скали од 1 (један) до 10 (десет). Одабрани критеријум за распоређивање критика био би *укупан број гласова* (енг. *Total votes*), који се заснива на броју гласова који читаоци дају свакој критици у зависности од тога да ли је корисна или није.

Оптимизација релеванције у аргументацији која се даје у критикама би се проучавала на основу когнитивно-прагматичке теорије релеванције (Sperber and Wilson 1995). Ова теорија заснива се на људској когнитивној способности да разликује релевантне и ирелевантне информације, као и информације које су мање или више релевантне. У оквиру теорије релеванције познати су когнитивни и комуникативни принцип (Sperber and Wilson 1995: 260). Такође, испитало би се како лексика доприноси извођењу експликатуре и могућих импликатура у односу на оценоу коју прати критика. Према Кларку (Clark 2013: 78), експликатуре представља саопштеноу пропозицију до које се долази када се логичка форма исказа лингвистички кодира, док су импликатуре пропозиције које нису експликатуре, односно нису експлицитно лингвистички кодирани. За ову дисертацију важна су значења речи које се спецификују, као и начини на које се оне спецификују. Дакле, испитује се веза између семантичког значења речи и лексичко-прагматичког значења речи које се, како Блатнер (Blutner 1998: 115) објашњава, доводе у везу са прагматичким феноменима релевантним за лексичке јединице које нису довољно семантички одређене. На тај начин се може допринети разумевању односа између лексице употребљене у аргументацији у филмским критикама и оцена које су дате.

Како је раније поменуто, оцењене филмске критике које би се анализирале у овој дисертацији припадају анимираном жанру, жанру докудраме и акционом жанру. Према Кембричком онлајн речнику (*Cambridge Online Dictionary*), анимирани филмови направљени су од низа слика људи, животиња или објеката које се минимално разликују и дају утисак покрета. Овај филмски жанр, према Лангфорду (Langford 2005: 99, 274–275), разликују се од акционог јер је обично намењен млађој публици и често се ослања на музику. Према дефиницији у Кембричком онлајн речнику (*Cambridge Online Dictionary*), докудрама је врста филма чија се прича заснива на догађајима или ситуацијама које су се стварно десиле, без потребе да сваки детаљ буде тачно представљен. Хофер и Нелсон (Hoffer and Nelson 1999: 65) наводе да се докудрама ослања на дијалог, глумце, сценографију и костиме при препричавању догађаја који су се стварно догодили. Што се тиче акционог филма, Кембрички онлајн речник (*Cambridge Online Dictionary*) дефинише овај жанр као врсту филма у коме се много тога узбудљивог дешава. Како Лангфорд (Langford 2005: 235–236) напомиње, акциони филмови занемарују ликове и њихове приче како би се истакли специјални ефекти и акционе секвенце.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

На основу текста пријаве и пратеће библиографије, може се закључити да је предложена литература у потпуности усклађена са темом предложене докторске дисертације. Литература укључује референце на основу којих се дефинише и објашњава филмска критика као језички жанр. Такође, кандидаткиња се на одговарајући начин определила за референце које припадају прагматици, семантици и теорији аргументације, како би истраживање било засновано на релевантном теоријском оквиру који омогућава анализу филмских критика обухваћених истраживањем у складу са циљевима и постављеним очекивањима. Текст пријаве показује да кандидаткиња добро познаје литературу која се бави оптимизацијом релеванције, која ће се довести у везу са образлагањем оцена у филмским критикама на енглеском језику, начинима спецификовања значења речи и начинима употребе индикатора мишљења, ставова и аргументације. Кандидаткиња добро познаје теорију релеванције Спербера и Вилсонове (Sperber and Wilson 1995), која ће бити оквир за анализу оптимизације релеванције. Изабрана литература даје увид у научну утемељеност и захтевност предложене теме докторске

дисертације. Корпус од 300 (триста) филмских критика на енглеском језику адекватан је за остваривање постављених циљева истраживања, а истовремено ова језичка анализа филмских критика представља оригинални научни допринос и оригинално истраживање које се бави семантичким и прагматичким аспектима аргументације у филмским критикама на енглеском језику.

3. Циљеви научног истраживања (до 200 речи)

Први циљ овог научног истраживања био би довести у везу разумевање појма *релевантности* у теорији релеванције са разумевањем истог појма у теорији аргументације. Други циљ био би анализа аргументације у оцењеним филмским критикама које прате бројчано исказане оцене тако што би се испитали начини на које се спецификују пунозначне речи, као и начини на које се употребљавају индикатори мишљења и аргументације као средства за оптимизацију релеванције. Анализа би узела у обзир поделу на концептуално и процедурално кодирање (енг. *conceptual and procedural encoding*) (видети Blakemore 1987; Blakemore 2002). Процедурално кодирање се у овој дисертацији односи на индикаторе мишљења и аргументације и указује на начин обраде информација, а то се може довести у везу са намераваним ефектом аутора критике. Анализа критика датих за три поменута филма имала би два нивоа. Први ниво био би анализа сличности и разлика у начинима образлагања оцена на скали од 1 (један) до 10 (десет) у три различита филма. То значи да би се утврдило да ли постоје разлике у начинима спецификовања значења пунозначних речи и у употреби индикатора мишљења и аргументације који прате критику. Испитало би се и да ли постоје оцене и критике које имају сличан избор речи, тј. да ли се слична или иста лексика може користити за образлагање различитих оцена. Други ниво био би утврђивање начина образлагања оцена за исти филм. Трећи циљ био би да се анализира извођење експликатура, као и извођење могућих импликатура на основу оцена која је дата за критику на скали од 1 (један) до 10 (десет). Другим речима, циљ је утврдити да ли бројчано исказана оцена кроз експлицитно образлагање може довести до извођења могућих импликатура. Четврти циљ дисертације био би да допринесе расветљавању начина на који се образлаже оцењивање филмова.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

Очекује се да аргументација дата за сваку појединачну оцену, без обзира на жанр, има заједничке карактеристике. Конкретно, очекује се следеће:

- 1) У критикама филмова истог жанра које прате бројчано исказане оцене, свака иста оцена има карактеристичне начине спецификовања пунозначних речи и карактеристичне начине употребе индикатора мишљења и аргументације, односно карактеристичан стил.
- 2) У критикама филмова различитих жанрова које прате бројчано исказане оцене, свака иста оцена има карактеристичне начине спецификовања пунозначних речи и карактеристичне начине употребе индикатора мишљења и аргументације, односно карактеристичан стил.
- 3) У критикама филмова истог жанра које прате бројчано исказане оцене, независно од оцена, могу се употребити сличне или исте пунозначне речи и индикатори мишљења и аргументације, што указује на лабаву употребу језика.
- 4) У критикама филмова различитих жанрова које прате бројчано исказане оцене, независно од оцена, могу се употребити сличне или исте пунозначне речи и индикатори мишљења и аргументације, што такође указује на лабаву употребу језика.

Предмет истраживања, циљеви и очекивани резултати су усклађени. Научни допринос показује се у томе да ће ово истраживање доћи до сазнања о специфичностима аргументације у филмским критикама, која се заснива на ставовима и мишљењима која треба образложити објективно, а у исто време и на емотивним доживљајима и увидима аутора критике.

5. Примењене научне методе (до 200 речи)

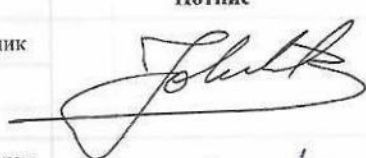
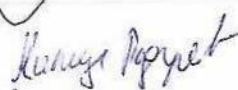
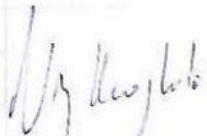
Истраживање би се заснивало на квалитативној анализи садржаја критика која укључује идентификацију и класификацију начина на које се спецификују пунозначне речи и анализи употребе индикатора мишљења и аргументације. Анализа би укључила идентификацију и класификацију начина на које се спецификују пунозначне речи и анализу употребе индикатора мишљења и аргументације и у насловима критикама и у самим критикама. Такође, утврдила би се и учесталост пунозначних речи и индикатора мишљења и аргументације помоћу програма *WordSmith Tools* (верзија 4.0). Испитало би се и да ли су индикатори мишљења и аргументације ретки или изостављени. Пунозначне речи не би захтевале анотацију корпуса, већ само његову припрему у складу са потребама програма. У програму би се применила функција *WordList*, при чему би се процедура поновила за све оцене сваког жанра на скали од 1 (један) до 10 (десет) у три наведена филма.

Квалитативна анализа индикатора мишљења и аргументације заснивала би се на анотацији прикупљених филмских критика према потребама програма *WordSmith Tools*. При анотацији индикатора мишљења и аргументације, прво би се утврдило да ли су индикатори уопште присутни, а ако су присутни, онда би се анотирали према врсти. Врста индикатора мишљења и аргументације би се квантитативно обрадили кроз функцију програма *WordSmith Tools* под називом *Concordance*. Након квантитативних алата, лексика би се анализирила на основу претходно наведених циљева и очекиваних резултата дисертације. Тако би квалитативна анализа садржаја показала како се употребљавају индикатори мишљења и аргументације и на које начине се спецификује значење пунозначних речи које су део аргументације у филмским критикама, односно на који начин су речи употребљене за образлагање бројчано исказаних оцена, а све са циљем утврђивања специфичности у образлагању бројчано исказаних оцена.

Предложена тема се прихвата неизмењена	ДА	НЕ
Конечан наслов теме докторске дисертације	Argumentation in Movie Reviews in the English Language/Аргументација у филмским критикама на енглеском језику	
ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)		

Предложена тема докторске дисертације под насловом *Argumentation in Movie Reviews in the English Language/Аргументација у филмским критикама на енглеском језику*, кандидаткиње мср Гордана Ивковић, представља оригинално, релевантно, научно, теоријски и методолошки засновано истраживање у области англистичке лингвистике, у оквиру студијског програма ДАС страних филологија. Очекује се да ће ово истраживање дати валидне резултате и закључке о оптимизацији релеванције у филмским критикама и да ће истраживање имати одјека у научној јавности. Самим тим, Комисија предлаже да се усвоји овај предлог извештаја и тако омогући кандидаткињи мср Гордани Ивковић да почне рад на својој дисертацији под менторством проф. др Милице Радуловић.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању Комисије	818-01-3/26-15	
Датум именовања Комисије	24. март 2026. године	
Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Др Владимир Ж. Јовановић, редовни професор Англистичка лингвистика (Научна област) Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	председник
2.	Др Милица Радуловић, ванредни професор Англистичка лингвистика (Научна област) Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	ментор, члан
3.	Др Нина Манојловић, доцент Енглески језик и лингвистика (Научна област) Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу (Установа у којој је запослен)	члан

Датум и место:

..... у Нишу и Крагујевцу